

10.04.23 – 7-А

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Архітектура і мистецтво доби Середньовіччя.

Мета: сформувати уявлення про середньовічну архітектуру; з'ясувати відмінності між романським і готичним храмами; ознайомитися з найвизначнішими архітектурними пам'ятками Середньовічної Європи; сприяти формуванню поваги до історичного минулого і культурного надбання людства.

Актуалізація опорних знань

- Яким був світогляд середньовічної людини?
- Як релігія впливала на життя людини?
- Що таке єресь?
- Чому культура Відродження виникла саме в Італії?
- Як проявилось Відродження у мистецтві?
- Якою була тематика літературних творів епохи Відродження?
- Визначте основні відмінності між мистецтвом Відродження та середньовічним мистецтвом.

Вивчення нового матеріалу

АРХІТЕКТУРНІ СТИЛІ

Стилістичні особливості середньовічного мистецтва IX—XII ст. яскраво втілені в архітектурі. Як ви вже знаєте, архітектура — це мистецтво проєктування і будівництва споруд і їхніх комплексів, що формують простір для життя і діяльності людини. Визначні зразки архітектурних споруд є культурно-історичними пам'ятками.

На архітектуру, як і на все мистецтво середніх віків, значний вплив мало християнство.

Розрізняють два основні архітектурні стилі тих часів: романський і готичний.

РОМАНСЬКИЙ СТИЛЬ

Романський стиль сформувався в X ст. і панував в архітектурі понад 300 років. Будівельники запозичили елементи цього стилю в архітектурі давніх римлян, чим зумовлена його назва.

Романський стиль (від лат. *romanus* — римський) — стиль Раннього Середньовіччя в Європі, що найбільше проявився в архітектурі, має елементи давньоримського та візантійського мистецтва.

Основними типами архітектурних споруд у романську епоху були замки, монастирські ансамблі та храми. Серед їхніх відмітних особливостей: масивні кам'яні склепіння, потужні стіни з нечисленними вузькими вікнами, ступінчасті заглиблені входи.

Романські будови не були багатими на архітектурні оздоблення ні ззовні, ні всередині. Найважливіший їхній елемент — вежі.

Ознакою романського стилю є також напівкруглі арки на стінах, в отворах вікон, біля входу в собор. Стіни храмів і замків прикрашали фресками, широко використовували для їхнього оздоблення вітражі. У центрі храмів розміщували зображення Ісуса Христа або Богоматері, нижче — ангелів, апостолів, святих.

Своєю суворістю і могутністю романські храми нагадують фортеці.

ГОТИЧНА АРХІТЕКТУРА

Із середини XII ст. в Європі розвивався готичний стиль. Його назва виникла в Італії пізніше, у XVI ст., і була пов'язана з назвою варварських племен готів.

Готичний стиль (від італ. gotica — готський) — стиль середньовічного мистецтва XII—XV ст., поширений у Західній і Центральній Європі, що відзначався вертикальною спрямованістю форм, значною кількістю кам'яного різьблення і скульптурного оздоблення.

Готичну архітектуру характеризує стрімчастість і легкість. Найважливішими ознаками цього стилю є тонкі стіни, висока аркова стеля, великі вікна, прикрашені вітражами, просторі зали. Важливою особливістю готичного стилю була спрямованість будівлі вгору. Цього можна було досягти лише завдяки новій технології будівництва. Конструкція спиралася на опорні стовпи, простір між якими забудовувався. Це дало змогу споруджувати собори небаченої висоти з тонкими стінами і великими стрілчастими вікнами.

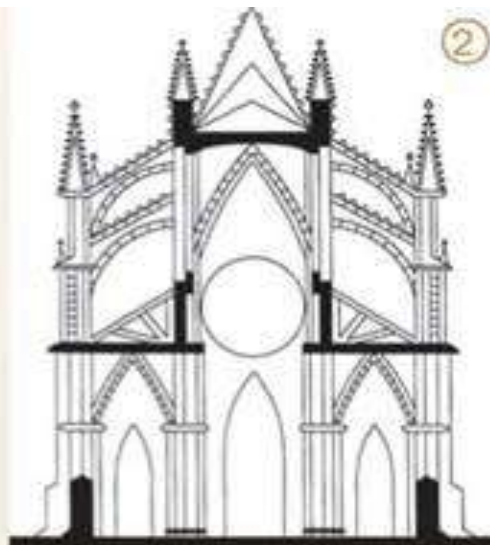
Занотуйте порівняльну таблицю

ХАРАКТЕРНІ РИСИ РОМАНСЬКОГО І ГОТИЧНОГО АРХІТЕКТУРНИХ СТИЛІВ	
Романський стиль (X—XII ст.)	Готичний стиль (середина XII—XV ст.)
Товсті масивні стіни, на яких розташований важкий напівкруглий звід	Високі, наче спрямовані в небо, споруди, що створюють враження легкості
Потужні приземні будівлі, що ззовні схожі на фортеці	Звід будівлі розташований на опорних стовпах, простір між ними забудовувався легкими стінами
Вузькі вікна, що нагадують бійниці. Використовувалися вітражі	Величезні вікна з вітражами, що пропускали багато світла
Широке використання напівкруглих арок: на стінах, в отворах вікон, над входом	Ажурні великі і маленькі вежі, а також шпилі, що звужуються догори.

Оздоблення стін фресками

Прикрашання храмів і будівель скульптурними композиціями, розетами — круглими вікнами

Практичне завдання: уважно розгляньте ілюстрації розрізу двох храмів. Визначте, який з них належить до романського, а який — до готичного стилів. Які характерні риси архітектури на це вказують?



Романський стиль

У X ст. в середньовічній архітектурі поширюється єдиний загальноєвропейський стиль — **романський**. Назва стилю походить від слова «Roma» — Рим, і пояснюється тим, що в середньовічному будівництві використовували архітектурні традиції давніх римлян.

Романський стиль — перший загальноєвропейський стиль в архітектурі (X-XII (XIII) ст.), для якого характерні масивні споруди-фортеці.



Монастир в Ла-Сев-д'Уржел, Іспанія

Готичний стиль

Зодчі прагнули наповнити будівлі світлом, це стало можливим за законами нового стилю, який назвали готичним (від назви племені готів). Він розвинувся в XIII-XIV ст. і, на противагу романському стилю, вважався варварським.



Церква Святої Анни у Вільнюсі

Закріплення знань. Рефлексія.

- Схарактеризуйте архітектурні стилі епохи Середньовіччя.
- Які роботи митців Раннього Відродження вам відомі?
- Яку атмосферу в католицькому храмі створюють вітражі?
- Поясніть, як історичні умови розвитку середньовічної культури впливали на розвиток мистецтва на різних етапах доби Середньовіччя.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/IgzNDA28H5w>

Домашнє завдання: прочитайте пар. 26. Занотуйте таблицю на стор.127. Запишіть нові поняття.

Повторити тему «Велика хартія вольностей».

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com